

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırmasını dilerim.
22.09.2021

Necati TİĞLİ
Giresun Milletvekili

Giresun'un Doğankent ve Tirebolu ilçesi sınırları içerisinde yer alan Harşıit Çayı (Doğankent Çayı) üzerinde kurulu bulunan **Aslancık Barajı ve Hidroelektrik Santrali (HES)** 120.00 (MW) kurulu güce, 418.17 (GWh/yıl) Enerji üretimi kapasitesine sahiptir. Barajın inşasına 2010 yılında başlanmış, 2014 yılında devreye alınmıştır. Giresun'un en büyük, ülkemizin 150. enerji santrali olan tesis, Hidroelektrik Santralleri (HES) arasındaysa 62. sırada yer almaktadır.

Aslancık HES 'in membasında, Akköy 1-2 HES 'in mansabında yer alan Harşıit Çayı'na mansaplanan Kavraz Deresi'nin akışından faydalanarak elektrik enerjisi üretmek üzere kurulan **Doğankent Hidroelektrik Santrali (HES)** ise 74,5 MW kurulu güce, 314.00 (GWh/yıl) Enerji üretimi kapasitesine sahiptir ve Tirebolu sahiline 30 km uzaklıkta dağlık bir vadide kuruludur.

Yapılan araştırmalarda, işletme aşmasındaki HES'lerde baraj rezervuarında yükselen su seviyesinin heyelanlar meydana getirdiği ve paleo-heyelanların yeniden hareket etmesine sebep olduğu ifade edilmektedir. Kütle hareketinin meydana getireceği dalga ve rezervuar alanının dolmasına sebep olacak heyelan malzemesinin ölü hacmin dolması sonucu sel ve su taşkınlarına sebep olabileceği ifade edilmektedir.

Baraj tipi bir HES olarak kurulan Doğankent Aslancık Barajı ve HES'inin de çevreye etkileri ve yarattığı olası tehditlere yönelik akademik makale, sempozyum ve oturumlar mevcuttur. Aslancık Barajı'nın, henüz yapım aşamasında dahi, su içindeki ve çevresindeki ekosistemi tahrip ettiği, heyelan, sel, erozyon riskini artırdığı ifade edilmiştir. Aslancık HES barajı gölalanı sol sahilde baraj gövdesinden yaklaşık 600 metre uzaklıkta Doğankent İlçesi karşısında Süttaş heyelanı bulunmaktadır. Süttaş heyelan bölgesi oldukça eğimli bir arazi yapısına sahiptir. Bölgede olası heyelanın, konumu nedeniyle olası bir kütle hareketinin fiziksel özelliklerinin ve doğuracağı sonuçların tespiti için iki adet sondaj yapıldığı belirtilmektedir.

Doğankent İlçesi karşısında yamaçta yer alan paleo-heyelan malzemesinin hareketinin, suya çarpma hızının, oluşacak dalga hızının, yüksekliğinin baraj gövdesine ve karşı kıyıda yer alan ilçeye ilerleme mesafesi ve sürelerinin hesaplanması sonucunda, Doğankent İlçesi ve Aslancık HES Baraj gövdesinde, Doğankent HES işletmesinde ve aşağıya Tirebolu güzergahına doğru dağınık biçimde yer alan yerleşim yerlerine yönelik yarattığı risk kaygı verici düzeydedir.

12 - 14 Ekim 2017'de Adana Çukurova niversitesinde gerçekleştirilen Ulusal Mühendislik Jeolojisi - Jeoteknik Sempozyumunda, Karadeniz Teknik Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü ve Devlet Su İşleri (DSİ) 22. Bölge Müdürlüğü'nün raporları doğrultusunda Sttaşı Heyelanın (Giresun/Doğankent) Aslancık Barajına ve Doğankent İlçesine Etkilerinin Araştırılması konulu çalışmada potansiyel tehlike ve buna yönelik hesaplamalar ele alınmıştır. Bu alışma dahi konunun bilimsel metotlarla üzerinde durmayı ve gerekli tedbirleri almayı zorunlu kılmaktadır.

1990 yılı Haziran ayında Doğankent İlçemizde yaşanan sel felaketiyle birçok köprü yıklmış, Doğankent Lisesi, Doğankent İlkokulu sel suları ve oluşan heyelanla harap olmuş, Sadaklı mahallesi hasar görmüştür. Yine 22 Ağustos 2020'de yaşanan afette de en çok hasar gören yerleşim yerlerinin bir kısmı Doğankent İlçemiz ve köylerimizde yer almaktadır. Doğankent İlçesi, yanı derelerinden ve onların kollarından, dik yamaçlardan gelen ani ve yüksek miktarda yağmur suyu, taşkın riski karşısında, potansiyel bir tehlike altındayken, bahsi geçen bir heyelan riski ve bunun sonucunda baraja, yerleşim yerlerine etkileri yönünden de ayrı bir tehdit altındadır.

Baraj gövdesine 600 metre mesafede bulunan, Doğankent İlçesi karşısında yer alan, olası heyelan riski bulunan kütlenin 1.796.336 metreküp olduğu, bunun 1.5 milyon metreküplük kısmının Aslancık Baraj Glnn 183 metre kotu üzerinde kaldığı ifade edilmektedir. Baraj, herhangi bir sebeple maksimum işletme seviyesine ulaştığında, heyelan kütlesi topuğunun 15 metre su altında kalacağı, topuğun doygun hale gelip kaymaların başlayacağı ,ardından büyük kütlenin hareket edeceği düşünülmektedir.

Buna ilişkin olarak:

1. Bahsedilen tehlikeye ilişkin Bakanlığınız, DSİ hangi bilgi ve raporlara sahiptir?
2. Meydana gelebilecek olumsuz sonuçların heyelan kütlesinin fiziksel özellikleri ve heyelan riski konusunda çalışma yapılmış mıdır?
3. Olası risk karşısından başta Doğankent İlçesi, Aslancık Barajı gövdesi, Doğankent HES ve Tirebolu ilçesi istikametinde yer alan dağınık yerleşim birimlerinin zarar görmemesi için bir tedbir alınmış mıdır?
4. Olası heyelan sonucu meydana gelecek dalga ve su kütlesinin karşı kıyıda yer alan Doğankent İlçesine ilerleme hızı ve miktarı, Aslancık Barajı gövdesine ilerleme hızı ve miktarı ve buralara etkileri hesaplanmış mıdır? Bu tehlike karşısında bugüne kadar Bakanlığınız ve diğer Bakanlıklar ilgili kurum ve kuruluşlar hangi hazırlıkları yapmıştır? Bu kapsamda hızla alınması gerekli tedbirler nelerdir?